

Målnummer:	Ö2044-72	Avdelning:	
Domsnummer:	SÖ616-93		
Avgörandedatum:	1993-11-02		
Rubrik:	Fråga om rätt för make att lång tid efter äktenskapsskillnad påkalla bodelning och förordnande av bodelningsförrättare.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 9 kap. 4 § äktenskapsbalken (1987:230)• 17 kap. 1 § äktenskapsbalken (1987:230)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• NJA 1935 s. 613• NJA 1937 s. 180• NJA 1993 s. 302 I-II		

REFERAT

(Jfr 1935 s 613, 1937 s 180 samt 1993 s 302 I och II)

Rådhusrätten i Norrköping dömde d 26 okt 1967 till äktenskapsskillnad mellan I-L.S. och R.S..

Under påstående att någon bodelning inte hade företagits i samband med äktenskapsskillnaden eller senare och att R.S. inte hade gått med på att förrätta bodelning ansökte I-L.S. i nov 1991 hos Norrköpings TR om förordnande av bodelningsförrättare.

R.S. bestred bifall till ansökningen. Han gjorde gällande att en muntlig uppgörelse om delning av boet hade träffats mellan parterna i samband med skilsmässan och att den egendom som då hade till fallit honom var av ringa betydelse.

TR:n (ordf tingsfiskalen Ljungdahl) meddelade d 4 mars 1992 följande beslut: På begäran skall bodelningsförrättare utses. Då I-L.S. och R.S. inte kunnat enas om en bodelningsförrättare förordnar TR:n advokat B.L., Norrköping, därtill.

R.S. anförde besvär i Göta HovR och yrkade upphävande av TR:ns beslut att förordna bodelningsförrättare.

I-L.S. bestred bifall till besvären.

HovR:n (hovrättsråden Sjögren och Holm, referent, samt t f hovrättsassessorn Tommy Eriksson) anförde i beslut d 13 maj 1992:

Skäl. R.S. har anfört i huvudsak följande: Det har gått 25 år sedan det dömdes till äktenskapsskillnad mellan honom och I-L.S.. De tillgångar han har idag skall tillfalla hans barn genom arv. En bodelningsförrättare skulle med all sannolikhet komma fram till att den delning som gjordes vid äktenskapsskillnaden var rättvis. Ett förordnande av bodelningsförrättare innebär endast onödiga kostnader för båda parter.

På de av TR:n anförda skälen skall besvären lämnas utan bifall.

HovR:ns beslut. HovR:n lämnar besvären utan bifall.

R.S. anförde besvär med samma yrkande som i HovR:n.

I-L.S. bestred ändring.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, RevSkr Töllborn, föreslog i betänkande följande beslut:

Skäl. Parternas äktenskap upplöstes genom äktenskapsskillnad år 1967. Ansökan om förordnande av bodelningsförrättare gjordes i nov 1991.

Som grund för ansökan har I-L.S. angett, att det inte företagits någon bodelning i anledning av äktenskapsskillnaden.

R.S. har invänt, att makarna i samband med äktenskapsskillnaden muntligen avtalade hur fördelningen av deras egendom skulle göras och att sedan en faktisk delning av egendomen kom till stånd i enlighet härmed.

Den principiella utgångspunkten är att en formlig bodelning skall göras, även om makarna fördelat egendomen mellan sig, utan att uppfylla de krav lagen ställer på en bodelning. Rätten att påkalla att ett bodelningsförfarande sätts igång är inte begränsad till viss tid efter äktenskapsskillnaden. Inte heller finns någon tidsfrist för framställan de av ett yrkande om förordnande av bodelningsförrättare.

Den omständigheten att en make, utan någon rimlig förklaring, under lång tid underlåter att påkalla bodelning bör emellertid kunna medföra att maken får anses ha nöjt sig med den faktiska fördelning som skett och att rätten att påkalla bodelning därför har gått förlorad, jfr NJA 1935 s 613. Även då någon faktisk fördelning av egendomen mellan makarna inte gjorts bör, på motsvarande sätt, ett långt dröjsmål med begäran om bodelning under särskilda omständigheter kunna uppfattas som en eftergift av makens rätt i det gemensamma boet, jfr NJA 1937 s 180.

I-L.S. har efter äktenskapsskillnaden dröjt 24 år med att framställa yrkandet om förordnande av bodelningsförrättare. Hon har inte åberopat någon omständighet som förklarar dröjsmålet. På grund härav kan I-L.S. inte längre anses ha rätt att påkalla bodelning mellan sig och R.S..

HD:s avgörande. Med ändring av HovR:ns beslut lämnar HD yrkan det om förordnande av bodelningsförrättare utan bifall.

HD (JustR:n Knutsson, Heuman, Lars K Beckman, Nilsson och Lennander, referent) fattade slutligt beslut i enlighet med betänkandet.
